

ตกทอง

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “พุทโธในพุทโธ”

กราบเท้าหลวงพ่อกะเรพ ผมว่าบวกรรมพุทโธๆ ไปเรื่อยๆ จนพุทโธดับ ผมว่าเป็นพุทโธอย่างหยาบ เป็นพุทโธจากภายนอก ตัวที่รู้ว่าพุทโธดับยังบวกรรมได้อยู่ ก็บวกรรมพุทโธไปเรื่อยๆ จนจิตละเอียดรวมดิ่งลง จนละเอียดถึงที่สุด จิตนี้หลุดออกไปเลย เหมือนสักแต่ว่ารู้ นี่คืออัปปนาสมาธิ

ส่วนวิธีดูลมก็ดูลมไป ตามดูลมจนลมขาด จิตรวมลง ผมว่ามันเป็นอัปปนาแบบพุทโธหยาบดับ มันเป็นอัปปนาแบบปลุกุช มันไม่ใช่อัปปนาในอริยมรรค เป็นเพราะอัปปนาแบบลมหมด มันยังไปต่อได้อยู่ มันเป็นอัปปนาสมาธิส่งออกภายนอก มันไปดับภายนอก ไม่ได้ดับภายใน ผิดกฎประการใดขอนิมนต์หลวงพ่อกะเรพให้ฟังด้วยว่าข้างต้นนี้เป็นอย่างไร

ตอบ : ก็มันต่อแหละ ถ้าให้หลวงพ่อกะเรพพิจารณาใดหลวงพ่อกะเรพด้วย ใ้ฉันตกทองคือมันตกทอง มันเขียนมาแล้ว แล้วเราจะพูดว่าอย่างไร มันตกทอง เห็นไหม ดูแก๊งตกทองสิ คนแก๊งตกทองมันต้องมีที่มของมัน แล้วคนหนึ่งก็เดินไปก่อน แล้วทำไปเจอทอง อีกคนเดินมา ก็บอกว่า โอ๊ย! ทองอันนั้นมีค่า อีกคนก็ต้องมาแบ่งทอง แล้วมันก็จะเอาทองจริงเอ็งไป

ใ้ฉันก็เหมือนกัน อันนี้มันตกทอง พอบอกว่า “พุทโธในพุทโธ จนพุทโธดับ แล้วมันพุทโธไปเรื่อยๆ”

มันเอาที่ไหนมาพูด พุทโธดับไปแล้วจะพุทโธเรื่อยๆ ได้อย่างไรอีก มันเอาที่ไหนมาพูด นี่ไง มันพูดไป เพียงแต่เขียนมาให้เราอ่านแล้วให้เราตอบ เสร็จแล้ว พอบอกเสร็จแล้วก็บอกว่า “หลวงพ่อบรรจง หลวงพ่อบรรจง” เมื่อก่อนนะ ชื่อพระสงบ ใ้ไฮ! สังคมรับไม่ได้เลย ตอนนั้นใครๆ ก็อยากให้พระสงฆ์บรรจง

“น้ำมันพุทโธในพุทโธ” มันก็พูดไปเรื่อย พุทโธในพุทโธ “ไฉนพุทโธจนพุทโธดับ พอพุทโธดับไปแล้วมันเป็นพุทโธอย่างเป็นสมาธิ ไม่ใช่พุทโธเป็นอริยมรรค” ไฉนเขาพูดนะ “พุทโธอย่างหยาบ ไม่ใช่พุทโธอย่างละเอียด มันเป็นอัปนาสมาธิ”

ถ้ามันเป็นอัปนาสมาธินะ เอ็งจะไม่ถามมาเลย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเวลาหลงตา ท่านพูด เวลาท่านพูดถึง ท่านมาที่โพธารามนะ แผลง หลงตามาที่โพธาราม ท่านจะชอบเทศน์เรื่องอัปนาสมาธิ ท่านจะชอบเทศน์เรื่องความสงบ ชอบเทศน์ เวลาใครประสบการณ์อย่างใด ท่านจะพูดถึงไฉ

ท่านพูดถึงที่ว่าท่านอาจารย์เนตรๆ เวลาท่านทำความสงบของใจได้ แล้วเวลาท่านทำความสงบของใจได้ ท่านต้องเป็นคนอุกฤษฏ์ เป็นคนจริงจัง เป็นคนปฏิบัติได้ ฉะนั้น เวลาท่านปฏิบัติท่านจะไปนั่งตามหน้าผา ไม่ก็ไปนั่งทางที่เสือผ่าน แล้วเวลาท่านเอาเสื้อมาช่วยสนับสนุนไฉ เวลาท่านนั่งภาวนาพุทโธๆ เวลาเสื้อมันมา ท่านจินตนาการ บอกเสื้อมันโดดกัดคอเลย ทีนี้เสื่อ มันก็กลัวเสื่อพอแรงแล้ว ยังจินตนาการว่าเสื้อมันโดดกัดคอเลย พอโดดกัดคอปั๊บ จิตมันก็รวมลงพับ! ท่านบอกนี่เป็นอัปนาสมาธิ หายไปที่หนึ่ง ๓ - ๔ ชั่วโมง บางทีนั่งจนตะวันขึ้น จิตมันถึงคลายตัวออกมา

แล้วท่านพูดคำนี้ ท่านบอก **“อัปนาสมาธินะ โดยส่วนใหญ่ โดยข้อเท็จจริงในสังคมปัจจุบันนี้คนทำได้น้อยมาก บางคนไม่เคยเข้าอัปนาสมาธิเลย”** นี่ไปฟังหลงตาเทศน์ คนที่เข้าอัปนาสมาธินี้เข้าได้น้อยมาก พระบางองค์ พระหลายองค์ พระเกือบทั้งหมดไม่เคยเข้าอัปนาสมาธิได้เลย ไม่ได้

นี่พูดถึงสมาธินะ ขณิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปนาสมาธิ เวลาอัปนาสมาธิ นี่ขั้นตอนของสมาธิ คีล สมาธิ ปัญญา ขั้นของสมาธิมันก็เป็นสมาธิ

ไฉนถ้าบอกว่า “ผมว่าๆ” ผมว่าก็ตลกทองไฉ ผมว่านี่ตลกทอง ถ้าผมว่าอย่างนี้ นี่ผมว่าๆ เห็นไหม “ผมว่ามันพุทโธอย่างหยาบ พุทโธอย่างละเอียด มันเป็นพุทโธ แล้วหลงพ้อว่าอย่างไร”

หลงพ้อว่าตลกทอง มึงตลกทอง แล้วตลกทองแล้วจะมาขอส่วนแบ่ง มันไร้สาระ มันไร้สาระ

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง เวลาพุทโธๆ ไป หยาบละเอียด มันหยาบหรือละเอียด คนที่มาปฏิบัติใหม่พอพุทโธไปแล้ว เห็นใหม่ มันจะจางไป มันจะจับต้องไม่ได้ มันจะสิ่งใด เราก็ต้องพยายามของเรา พยายามของเรา ถ้ามันเป็นจริงของมันนะ ถ้ามันละเอียด ละเอียดเข้ามา ละเอียดจนมันพุทโธไม่ได้ จนพุทโธไม่ได้ แต่ความรู้สึกเราชัดเจน มันต่อเนื่องไง

มันเหมือนกับทำวิทยานิพนธ์ หรือเราทำทางวิชาการ มันจะมีเหตุมีผลของมันไปตลอดสาย มันไม่ขาดตกบกพร่อง ใ้พวกที่พุทโธๆ แล้วหายไป แล้วมาเริ่มต้นใหม่อะไรอย่างนี้ ใ้พวกนี้มันทำวิทยานิพนธ์แล้วมันก็ไปลอกคนนู้นมาที่หนึ่ง แล้วมันก็จะไปเปิดวิทยานิพนธ์ของคนอื่นเอามาเป็นของมัน แล้วมันก็ไปดูในห้องสมุดแห่งชาติเลยว่า ใครทำวิทยานิพนธ์ใ้อย่างไรบ้าง มันก็จะมาใ้ของมัน

ถ้าพุทโธมันหายแล้วมันก็เริ่มต้นใหม่ พุทโธมันหาย เริ่มต้นมันก็หาไปเรื่อยๆ แต่ถ้าเราทำของเรา เราหาข้อมูลของเรา เราทำทางวิชาการของเรา มันจะเริ่มต้นมา แล้วก็เริ่มต้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปจนกว่าเราทำจนจบสิ้น ถ้าเราทำของเราไปแล้ว เราทำวิทยานิพนธ์ ใครทำวิทยานิพนธ์จะรู้เลยว่าทำวิทยานิพนธ์แล้วเราต้องหาข้อมูล ใ้โฮ! หัวปั่นเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธๆ มันแวบไปอย่างไร พุทโธๆ แล้วมันสะดุดอย่างไร พุทโธๆ แล้วมันไม่ต่อเนื่องอย่างไร พุทโธๆ แล้วมันเครียดอย่างไร นี่เขาจะมีของเขา แล้วถ้ามันละเอียด ละเอียดอย่างไร

ใ้นี้แหม! “พุทโธผมหายไปแล้ว แล้วผมก็พุทโธไปเรื่อยๆ” คนมันตายไปแล้วมันยังบอก มันยังหายใจอยู่เลย มันเป็นไปไม่ได้หรอก คนไม่เป็นมันก็คือไม่เป็น ถ้าคนไม่เป็นเขาบอกว่า เพราะผมไม่เป็นผมถึงถามหลวงพ่อกว่า ใ้ถามหลวงพ่อกว่า ใ้ถามมา เห็นใหม่ ผิดถูกประการใด นิมนต์เทศน์ใ้ฟังด้วย

เทศน์เรื่องอะไร เรื่องพุทโธก็เรื่องพุทโธนะ ส่วนการดูลม ถ้าดูลมไปแล้ว “พอจิตมันรวมลง จิตมันว่าง มันเป็นอัปปนาแบบพุทโธหยาบ คือมันเป็นอัปปนาแบบปุถุชน แล้วมันไม่ใช่เป็นอัปปนาแบบอริยมรรค”

ใ้โฮ! รู้ขนาดนี้เขี้ยวหรือ ใ้โฮ! รู้ขนาดนี้ยังถามเราอีกหรือ เฮ้ย! ูไม่รู้เลย เออ! คนรู้มาถามคนไม่รู้ก็งั้นนะ เฮ้ย! มิ่งรู้ขนาดนี้ ูยังไม่รู้เลย ถ้ามิ่งรู้ก็บอกว่า “มันเป็นปุถุชน มันไม่เป็น

อริยมรรค” เอ็งรู้แล้วเอ็งมาถามพระสงฆ์ทำไม พระสงฆ์ไม่รู้ เออ! ก็เอ็งรู้แล้ว “ก็ผมว่าไง ผมว่ามันเป็นอัปนาแบบปุถุชน มันไม่เป็นอัปนาแบบอริยมรรค มันเป็นอัปนาแบบลมหมดไป แต่มันยังไปต่อได้อยู่”

ไร้สาระ ภาวนา ภาวนาเพื่อลดกิเลส ภาวนาเพื่อความรู้จัก ถ้าเป็นความจริงในตัวของเรานะ ภาวนาเพื่อเป็นประโยชน์

ไฉนภาวนามา เขียนมามันแบบว่ามันขัดแย้งกันไปหมด ไฉนที่เขาเขียนมามันขัดแย้งกันไปหมด คือถ้าคนเป็นเขารู้ว่ามันไม่เป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ไปไม่ได้ แต่ถ้าเป็นอย่างนี้ไปไม่ได้ เพราะว่าที่เขาเขียนมาเพราะเขาสงสัย เขาถึงได้ถามมา ถ้าสงสัยก็สงสัย ไฉนมัน “ผมว่าอย่างนั้น ผมเป็นแบบนี้” เรามองดูว่ามันเป็นการตกทอง มันเป็นการตกทองไป พยายามจะเข้ามามีส่วนร่วม แล้วพยายามทำตกทอง มันถามมาโดยเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ เราก็อยากรู้ เราก็ถามมาสิ ถ้าถามมา ไฉนมันไม่มีสิ่งใดมาถามมา “ผมว่าๆ”

อ้าว! ผมว่า ผมเข้าใจแล้ว ถ้าเข้าใจแล้วก็เข้าใจแบบโลก ถ้าเข้าใจแบบโลก นี่ไม่ใช่แบบโลกนะ ถ้าเข้าใจ เห็นไหม ถ้าเขามีการศึกษาเขา เขาศึกษามาเป็นภาคปริยัติ เวลาถ้าเขามาปฏิบัติ ปฏิบัติ กิเลสมันหลอกอย่างนี้

นี่ไง ที่เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นบอก มหา มหาเรียนมาถึงเป็นมหา นะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าประเสริฐมาก เราเกิดใส่ศีระไว้ สาธุ เป็นสังฆธรรม สังฆธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนาพุทธ พระพุทธศาสนาจะเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ค้นธรรมขึ้นมา สังฆธรรมอันนี้สูงส่งและมีคุณค่ามาก

ทีนี้เวลาเราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้ามา ในทางธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าศึกษามาเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติ แต่เวลาคนไปศึกษามาแล้ว เพราะตัวเองยังมีกิเลสในหัวใจ พอศึกษามาแล้ว ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับกิเลสของเรามันขัดแย้งกัน มันทำให้สงสัย มันทำให้เกิดลังเล มันทำให้เรา

ปฏิบัติแล้วไปไม่รอด แล้วถ้ากิเลสเรามีอยู่ กิเลสเราปฏิบัติแล้วเราก็อยากได้มรรคได้ผล อยากได้ให้มันสมจริงดังที่เราศึกษามา พอศึกษามามันก็สร้างภาพของมัน มันก็จินตนาการของมัน

ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านประพฤติปฏิบัติมา หลวงปู่มันท่านเป็นพระอรหันต์ หลวงปู่มันท่านเผชิญกับกิเลสของท่านมาก่อน ท่านถึงมีความเมตตา ท่านมีความเมตตาหลวงตามาก เพราะท่านหยั่งรู้ว่าต่อไปมันจะมีพระหนุ่มๆ องค์หนึ่งจะเข้ามาหาเรา ท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะไป บอกว่าพระองค์นี่จะเป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม

ฉะนั้น ท่านก็รอเวลา เวลาหลวงตาท่านไป ท่านก็รู้ของท่านแล้ว ท่านถึงมาเดินจงกรมรออยู่นั่นเลย เวลาหลวงตามา เห็นไหม เวลาท่านต้อนรับเสร็จแล้วท่านเทศน์ให้ฟัง แก้ปัญหาหลวงตา เห็นไหม “มหา มหาเรียนมาถึงเป็นมหา สิ่งที่มาเรียนมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด”

เราพูดอย่างนี้คนจะมองว่าพวกเราต่อต้าน เราไม่เคารพบูชาครูบาอาจารย์ มันไม่ได้ต่อต้าน มันเอาความจริงไป นี่เราเคารพ เราเคารพด้วยน้ำใจด้วย เคารพด้วยชีวิต ไม่ได้เคารพด้วยคำพูด ไม่ได้เคารพด้วยคารม ไม่ได้เคารพจากภายนอก เราเคารพบูชากัน

ที่นี้พอเคารพแล้ว เวลาท่านจริงของท่าน หลวงปู่มันท่านก็จริงของท่าน ท่านบอกมหานะ บอกหลวงตา มหาเรียนจนถึงเป็นมหานะ สิ่งที่มาเรียนมาเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐมาก ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคัมภีร์ธรรมมากก็ไม่มีการ ๒ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม รัตนตรัย รัตนะ ๓ ของเราถึงสมบูรณ์ไหม เวลาสมบูรณ์ขึ้นมา สมบูรณ์จากในใจของพระอัญญาโกณฑัญญะ มันสมบูรณ์ในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติรู้จริงเห็นจริงไป

แต่เราศึกษาๆ มา เราศึกษามาแล้วเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากไป เราก็อยากได้ อยากเป็น อยากมีไหม มันก็เลยตกทองอย่างนี้ไป

ฉะนั้น หลวงปู่มันท่านถึงบอกหลวงตาไป “ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทิดใส่ศีรษะไว้ แล้วใส่ในลิ้นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ อย่าให้มันออกมา แล้วเราปฏิบัติตามความเป็นจริง ปฏิบัติขึ้นมามันจะได้ไม่ตะไม่ถีบ ไม่ขัดไม่แย้งกัน”

ก็แบบนี้ไง แบบนี้ไง “ผมว่า ปฏิบัติไปแล้วผมว่า ว่าผมรู้ ผมรู้ ผมเคยปฏิบัติมา ผมศึกษา มาเยอะ ผมรู้” รู้ก็ตลกทองไง ตลกทองด้วยกิเลสไง มันไม่เป็นความจริงหรอก มันไม่เป็นความจริง เพราะว่ามันเป็นไปไม่ได้ รู้ได้อย่างไรว่าอัปนาปุถุชนเป็นอย่างไร แล้วอัปนาเป็นอริยะเป็น อยากรู้ เป็นอย่างไร อะไรเป็นอริยมรรค อัปนามีอริยมรรคด้วยหรือ อัปนามีปุถุชนด้วยหรือ

อัปนาก็เป็นอัปนา อัปนาสมาธิก็เป็นอัปนาสมาธิ มันมีปุถุชน มันมีอริยมรรค ตรงไหน อัปนาสมาธิ สมาธิมันเป็นอริยมรรคตรงไหน สมาธิมันเป็นองค์หนึ่งในมรรค ๘ ใน อริยมรรคมันก็ต้องมีสติ มีสติชอบ ปัญญาชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ อ้าว! เออ! มัน เป็นอริยมรรคตรงไหน อัปนา

ก็ว่ากันไป ความรู้มาก ความรู้มาก จริงๆ แล้วเขียนมาไม่มีปัญหาอะไรอยู่แล้ว เขียนมา แหย่เล่น เขียนมาแหย่หลวงพ่อดีๆ แต่เราว่ามันเขียนมาตลกทองไง ถ้ามันตลกทอง ไม่เอา ไม่ สนใจ

ฉะนั้น เพียงแต่ว่า สิ่งที่ว่าพอเขียนมาแล้วมันเป็นประเด็นใจ “ผมพุทโธๆ นะ พุทโธจนพุท โธหาย แต่มันก็บิรกรรมพุทโธไปได้เรื่อยๆ” อะไรของเอ็ง หายไปแล้วมันบิรกรรมได้อย่างไร ตาย ไปแล้วยังมีชีวิตอยู่ใช่ไหม ตายไปแล้วยังมีจิตวิญญาณอยู่อย่างนั้นเลย พุทโธมันหายมันก็ หายไปโดยสนิท พุทโธๆ จนหายหมด แต่ตัวพุทโธะ ตัวความรู้จริงเห็นชัด แนบแน่น สนิท เรียบ

ไฉนยังพุทโธได้อยู่ พุทโธได้อยู่มันก็นั่นนะ คลื่นลมกำลังแรงนั่นนะ พายุกำลังเกิดอยู่นั้น ยังพุทโธอยู่ แล้วบอกมันหาย หายไปไหน หายไปก็ใจมันปลิ้นไปไง ถ้าหายอย่างนี้ต้องไปแจ้ง ความ ไปโรงพักแจ้งร้อยเวร พุทโธผมหาย ไปแจ้งร้อยเวรเลย เต็มร้อยเวรมันสืบสวนให้ว่าพุทโธ หายไปไหน แล้วเราต้องไปจับผู้ร้าย พุทโธมันหาย ใครขโมยพุทโธผมไป

นี่มันพูดไปประสาโลก แล้วว่าผมว่าๆ แล้วว่าอย่างไรต่อ แล้วยังอัปนาๆ อัปนาสมาธิ อัปนาปุถุชน อัปนาอริยมรรค ถ้ามันเป็นปริยัติ ปริยัติเขาเอาตายทำ อัปนามันมีอริยมรรคมี ปุถุชนตรงไหน มันมีที่ไหนล่ะ ไม่มีหรอก

เวลาเราเทศน์เฉยๆ เวลาเราเทศน์ถึงว่ารวมใหญ่ รวมใหญ่ของใคร รวมใหญ่อย่างไร แล้วเราเทศน์ไปก็จับประเด็นไป แล้วก็เขียนกลับมา ฉะนั้น ถึงว่าอย่ามาตลกทองที่นี่ ที่นี่ไม่ใช่ร้าน ขายทอง ที่นี่เขาเป็นวัด เป็นสำนักปฏิบัติ เขาไม่ได้ขายทอง นี่พูดถึงว่าพุทโธในพุทโธจบ

ถาม : เรื่อง “ขอฟังธรรมะค่ะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคารพ ลูกได้ฟังเทศน์หลวงพ่อ มีบางคำที่สะดุดใจบ่อยๆ ลูกอยากให้หลวงพ่อได้อธิบายขยายความสอนลูกในส่วนนี้ให้มากขึ้นได้ไหมคะ

๑. ความน้อยเนื้อต่ำใจ

๒. เปรียบเหมือนคนล้มอยู่กลางทะเลทรายที่เคยทำมาแต่เวรแต่กรรมไม่ดีไว้มากใช้ไหมคะ ถึงได้มีแต่ความคิดน้อยเนื้อต่ำใจตลอดค่ะ หลวงพ่อช่วยสอนลูกด้วยนะคะ

ตอบ : เขาเขียนมาเขาบอกว่าขอฟังธรรมะ ฟังธรรมว่า คำว่า “น้อยเนื้อต่ำใจ” คำว่า “น้อยเนื้อต่ำใจ” มันเหมือนกับตัดทอน ความน้อยเนื้อต่ำใจ เห็นไหม คนน้อยใจ คนน้อยใจ คนไม่มีสิ่งใดในหัวใจมันก็น้อยเนื้อต่ำใจ

แต่ถ้าคน คูลี เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดถึง อย่างเช่น ประวัติอาจารย์สิงห์ทอง หลวงปู่ขาว ครูบาอาจารย์ท่านจะชื่นชมมาก เพราะว่าท่านเป็นคนเข้มแข็ง อาจารย์สิงห์ทองท่านจะเดินจงกรมของท่านตลอด เวลาหลวงปู่ขาวขนาดท่านชราภาพ ท่านเดินจงกรมของท่าน จิตใจท่านเข้มแข็ง จิตใจท่านเด็ดเดี่ยว หลวงตาท่านชมหลวงปู่ขาวนะว่า หลวงปู่ขาวจิตใจเหมือนกัณฑ์เพชร เคี้ยวเพชรแหลกเลย เพราะอะไร

เพราะหลวงปู่ขาวท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ ญาติพี่น้องท่านเยอะ แล้วญาติพี่น้องท่านก็เป็นห่วงเป็นใยทั้งนั้น ไม่อยากให้ท่านไปทุกข์ไปยาก แล้วเขาบอกว่ามรรคผลมันไม่มีหรอก แต่หลวงปู่ขาวท่านปฏิญาณในใจเลย มรรคผลมันต้องมี แล้วถ้าพูดถึงญาติพี่น้องมันต่อต้านกันขนาดนี้ พยายามจะรังไว้ ท่านบอกว่าในใจท่านพ้นธงเลย ท่านจะไปให้ได้ แล้วถ้าไปแล้ว ก้าวออกจากหมู่ญาตินี้ไปแล้ว ถ้าไม่สำเร็จเป็นพระอรหันต์จะไม่เหลียวหน้ากลับมาเลย แล้วท่านก็ออกไป ออกไปหาหลวงปู่มัน

นี่พูดถึงว่าคนที่เข้มแข็ง หลวงตาท่านชมหลวงปู่ขาวมาก ชมที่ว่าจิตใจเด็ดเดี่ยว จิตใจที่มั่นคง ที่นี้ย้อนกลับมาที่อาจารย์สิงห์ทอง อาจารย์สิงห์ทองท่านก็เด็ดเดี่ยวของท่าน ท่านพยายามของท่าน ท่านชวนชวนของท่าน ทั้งๆ ที่ท่านก็มีโรคประจำตัวของท่าน แต่ท่านก็พยายามทำของท่าน

ใ้สนี้ก็เหมือนกัน เวลามันย้อนกลับมาที่เรา ความน้อยเนื้อต่ำใจๆ เพราะความน้อยเนื้อต่ำใจทำอะไรล้มลุกคลุกคลานไปหมด ละ แต่ถ้าความเข้มแข็งของเรา ถ้าความเข้มแข็งของเรา มันจะมีอุปสรรค มันจะมีสิ่งอะไรกีดขวาง เราก็พยายามไ้ร่ตรงของเรา พยายามของเรา มันไม่เหนือความพยายามของเราไปไ้หรรอก

ทางโลกเขาพูด **ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น** แต่ความพยายามนั้น ก็ต้องมีสติมีปัญญาเพื่อความถูกต้องดีงาม ถ้าความพยายามของเรา ความพยายามของเรา โดยไม่มีปัญญา ความพยายามของเราด้วยความเชื่อ ความพยายามของเราด้วยไม่มีการกระทำ ไม่ได้ใช้ปัญญาเลย มันก็เป็นแค่ความเพียร ความพยายามของเรา

เราต้องมีความพยายามของเรา เราต้องมีสติปัญญาเทียบเคียงของเรา อะไรที่ผิดพลาด เราต้องมาแก้ไขของเรา ถึงว่า ถ้ามีกำลังใจขึ้นมามันก็ไม่น้อยเนื้อต่ำใจ แล้วพอมันปฏิบัติไปมัน สมความปรารถนา มันก็ได้ประโยชน์ของมัน

นี่คือความน้อยเนื้อต่ำใจ มันเป็นจริตนิสัย บางคนขึ้น้อยใจ พุดอะไรกระเทือนใจไม่ได้เลย โ้โฮ! มีแต่ความเสียใจ แต่ถ้าคนเข้มแข็งนะ เขาพุดอะไรก็เรื่องของเขา เราจะทำความดีของเรา เรื่องของเขา แต่ถ้ามันคิด มันก็คิดทุกคน มันจะเข้มแข็งขนาดไหนมันก็คิด แต่คิดเอามาเป็นประโยชน์กับเรา คิดแล้ววางไว้ แล้วเราจะทำความจริง

อย่างเช่น หลวงปู่ขาว เขาบอกว่า “มรรคผลไม่มีหรรอก จะไปปฏิบัติอะไร อยู่วัดญาติพี่น้องก็ดูแล สุขสบายอยู่แล้ว” สุขสบายทางโลกนะสิ เวลาท่านออกไปทุกข์ยากมาก ลำบากมาก รุดงค์ไปอดๆ อยากๆ แต่เวลามันมีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา นี้ไง ถ้ามันบอกว่า “จะไปทำไมทุกข์ๆ อยากๆ อยู่ี่สุขสบาย” สุขสบาย สุขสบายแค่นี้ชีวิตนี้ไง สุขสบายก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดไ้ แต่ถ้ามันออกไปแล้วมันจะทุกข์จะยากขนาดไหนออกไปเผชิญกับความจริงไ้

เวลากิเลสมันพุดออกมา พอมันออกไปแล้ว พอมันทุกข์ยากนะ “แหม! ถ้าไม่มาก็ดี ถ้ารู้ อย่างนี้ไม่มาก็ดี โ้โฮ! ทุกข์ลำบากขนาดนี้ แต่ก็ออกมาแล้วก็ต้องสู้ โ้โฮ! ถ้ารู้อย่างนี้ไม่มา อยู่วัดดีกว่า” แต่ออกไปแล้วมันก็ต้องบากบั่น พอบากบั่นขึ้นมา พอดึงที่สุด เห็นไหม โ้โฮ! เป็นที่ กราบไหว้เคารพบูชา เป็นที่องค์หลวงปู่มันชื่นชมมากนะ

เวลาหลวงปู่มัน เราฟังพระผู้ใหญ่พูด เวลาท่านคุยกัน ท่านจะบอกว่าหลวงปู่มันจะพูดประจำ “หมุ่คณะให้จำท่านขาวไว้นะ ท่านขาวได้คุยกับเราแล้ว ให้จำท่านขาวไว้นะ” คือให้จำหลวงปู่ขาว ท่านชมประจำ เพราะคนได้ยินอย่างนี้บ่อย ต่างคนแสวงหาไปฟังปาอาศัย หลวงปู่เจี๊ยะท่านก็เล่าให้ฟัง บอกหลวงปู่มันพูดประจำ ทีนี้พอเวลาท่านออกจากหลวงปู่มันมา ท่านไปหาหลวงปู่ขาวเลย หลวงปู่เจี๊ยะคุยกับเรา พอไปหาหลวงปู่ขาว กราบหลวงปู่ขาว “ผมเจี๊ยะครับ ผมมาจากหนองผือครับ ผมเจี๊ยะครับ”

ทีนี้หลวงปู่ขาวท่านก็รู้อยู่แล้ว เพราะท่านเข้าไปกราบหลวงปู่มันอยู่บ่อยๆ หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเลย ว่าพูดถึงหลวงปู่ขาว เพราะอะไร เพราะว่าถึงจะเข้มแข็งขนาดไหน อุปสรรคมีทุกคน ถึงจะขนาดไหนมันก็มีอุปสรรคกับชีวิตเราทั้งนั้น แต่อุปสรรคชีวิตแล้วเราก็แก้ไขของเรา แล้วอุปสรรคในการปฏิบัติมันอีกมหาศาลเลย นี่เรื่อง ๑.

“๒. เปรียบเหมือนคนล้มอยู่กลางทะเลทราย”

เวลาเราเปรียบเทียบบ่อย นี่มันอยู่ในพระไตรปิฎก พระ-ไตรปิฎกพูดถึงว่าผลของวิภูฏะ ใจ คือชีวิตการเวียนว่ายตายเกิดที่ไม่มีต้นไม่มีปลาย ท่านเปรียบเทียบคนเราหิวกระหายมาก เดินทางอยู่กลางทะเลทราย แล้วหิวกระหายมาก แล้วล้มลง ล้มลงกลางทะเลทราย แต่กลางทะเลทราย เราจะเอาตัวรอด เราต้องเดินไปอีก

นี่พระไตรปิฎก เราอ่านพระไตรปิฎกมา เราคิดอย่างนั้น เราถึงฟังใจใจ เวลาพูดถึงว่า ผลของวิภูฏะถึงความทุกข์ความยาก พระไตรปิฎกเปรียบเทียบอย่างนี้ เปรียบเทียบเรื่องโลก เรื่องต่างๆ นี่พระพุทธรเจ้าเปรียบเทียบ เราเอาสิ่งนั้นมา เห็นไหม เปรียบเหมือนคนล้มอยู่กลางทะเลทราย แล้วมันหิวกระหายนะ คนหิวกระหายกลางทะเลทราย แล้วยังต้องเดินไปอีก มันทุกข์ตรองนี้ ทุกข์ตรงต้องลุกขึ้นมาแล้วเดินไปอีก ใ้อโฮ! แล้วมันจะเดินไปอย่างไร

นี่พูดถึงว่าเขาขอฟังธรรม เอาคำที่เราเน้นย้ำบ่อยว่าเปรียบเหมือนอะไร นี่อธิบายให้ฟัง ใจ ถ้าอธิบายให้ฟัง จบ นี่ขอฟังธรรมค่ะ

ถาม : อันนี้ดีเรื่อง “ความเปลี่ยนแปลง”

กราบเรียนหลวงพ่อกับคุณยายว่าพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบที่คาดว่าข้ามพ้นจนเป็นที่เคารพของคนทั่วไปนั้น สามารถถูกเรื่องทางโลกทำให้ไขว่เขวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้หรือไม่

ตอบ : นี่คำถามเนาะ คำถามนี้มันเป็น ๒ ประเด็นใน ๒ ประเด็นที่บอกว่า “อยากทราบว่าพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ คาดว่าข้ามพ้นจนเป็นที่เคารพของคนทั่วไปแล้ว” ข้ามพ้นจนเป็นที่เคารพของคนทั่วไปแล้ว มันก็เป็นที่เคารพ เป็นที่เชื่อถือของสังคม ข้ามพ้นจากคนที่เขาเชื่อถือ แต่มันไม่ได้ข้ามพ้นจากความเป็นจริง ถ้ามันข้ามพ้นจากความเป็นจริง สามารถถูกทางโลกทำให้ไขว่เขวใหม่

ฉะนั้น ถ้าแบบว่าพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อย่างเช่น หลวงปู่ขาว พระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบได้การยกย่องบูชาจากหลวงปู่มั่น เพราะหลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นอาจารย์ท่านมีคุณลักษณะในหัวใจของท่าน ท่านก็รู้ว่าองค์ไหนจริงหรือไม่จริง เพราะหลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านมีคุณสมบัติของความเป็นพระอรหันต์ ท่านมีสมบัติของมรรคของผล ของอภิวักขณญาณในใจของท่าน ท่านถึงรู้ได้ไง ท่านถึงรู้ได้ว่าใครมันมีมรรคมีผลจริงหรือเปล่า

ที่นี้ว่า “พระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ คาดว่าข้ามพ้นจนเป็นที่เคารพของคนทั่วไป”

คนทั่วไป คนทั่วไปเอาอะไรไปวัดล่ะ คนทั่วไปจะรู้ได้อย่างไรว่าองค์นั้นดีหรือไม่ดี คนทั่วไปเขาจะรู้ได้อย่างไรว่าพระที่ปฏิบัติแล้วมีมรรคมีผลจริงหรือเปล่า เพราะอะไร เพราะคนทั่วไปเขาไม่มีคุณลักษณะจะรู้ได้หรอก

ถ้าเขาไม่มีคุณลักษณะจะรู้ได้ ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “โธโฮ! วัดนั้นคนไปเยอะ คนไปเยอะ” ใช้นั้นก็เป็นเรื่องของคนไปเยอะ ไปเยอะมันเรื่องของเขา เพราะว่าเขามีคุณลักษณะขนาดนั้น แต่ถ้าพวกพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจนได้รับการยกย่องจาก เช่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แบบครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง เออ! อันนี้ดี อันนี้ชั่ว แล้วชั่วแล้วจะไขว่เขวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้หรือไม่

มันจะไขว่เขวและเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้อย่างไร ในเมื่อขณะที่มันมีมรรคมีผล มันมีอริยสัจ มันมีสัจจะมีความจริง มันมีมรรคใน มรรคเวลาปัญญา มันหมุน ปัญญา มันพิจารณาแล้ว เวลามันขาด มันเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงมันก็เป็นความจริง ความจริงเที่ยงแท้และแน่นอน เพราะอะไร เพราะมันเป็นอกุปป-ธรรม อุตุนะที่จะเปลี่ยนแปลงไป อุตุนะ คำว่า “อสุธา

นะ” ไม่มีสิ่งใดจะไปโยกคลอนสิ่งนั้นได้ ไม่มีสิ่งใดจะโยกคลอนให้สิ่งนั้นเปลี่ยนแปลงไป ไม่มีสิ่งใดที่จะไปชักนำไปชักจูงให้ไขว้เขวได้

แต่ถ้ามันไขว้เขวมันก็บอกอยู่แล้ว เพราะมันไขว้เขว ถ้าคำว่า “ไขว้เขว” ไขว้เขวของใคร ไขว้เขวของใคร เพราะอะไร

เพราะเวลาครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ของเราถ้าเป็นความจริงๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอฺปาที-เสสนิพพาน ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ เป็นพระอรหันต์ ตั้งแต่วันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นละพระอรหันต์ แต่ยังมีร่างกายนี้อยู่ อนุปาทีเสสนิพพานเวลาดับขันธไปแล้ว

แต่วานิพพานที่ยังดำรงชีพอยู่กับนิพพานที่สิ้นไป มันก็เป็นนิพพานอันเดียวกันนั่นแหละ แต่ขณะที่เหลืออยู่ เพราะเหลืออยู่นี้มันสิ่งพิเศษ ส่วน เศษที่ร่างกายนี้มันต้องดูแลต้องแก้ไขกันไป อันนี้การเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงแบบชราคร่ำคร่า การเปลี่ยนแปลงอย่างนี้มันเปลี่ยนแปลง

เราจะบอกว่า คนที่ไม่มีวุฒิกวามันจับประเด็นนี้ไม่ถูก แล้วมันจับประเด็นนี้ไม่ได้ ถ้าจับประเด็นนี้ไม่ได้ เราบอกว่ามันจะไขว้เขวเปลี่ยนแปลงไหม เป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ตรงในหัวใจนั้นใจ มันเป็นไปไม่ได้โดยใจที่ว่าถ้าพระปฏิบัติดี คำว่า “ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ คาดว่าข้ามพ้น” ถ้าข้ามพ้นนี้มันเป็นสัจจะแล้ว

แต่ถ้าปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมันมีทั่วไป ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพราะว่าพระที่ดี พระดีก็พระที่อยู่ในศีลในธรรม พระที่บวชแล้วมีศีลมีธรรมอยู่ในหลักเกณฑ์ เป็นพระที่ดี เพราะพระเราบวชมาแล้ว บวชมาเพื่อศึกษา ศึกษาภาคปริยัติ ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ

ถ้าปฏิบัติได้จริง องค์นั้นมีอำนาจวาสนา ท่านปฏิบัติได้ เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เช่น หลวงปู่ขาว เช่น หลวงตา ท่านปฏิบัติของท่านได้ ที่นี้พอปฏิบัติของท่านได้ ถ้ามีไขว้เขว เพราะว่าอย่างเช่นกรณีของหลวงตา หลวงตาท่านพูดถึงนิมิตของท่านเองตั้งแต่เริ่มต้น เหมือนกับบอกไว้แล้ว ว่าท่านปฏิบัติมา ๑๖ ปี ท่านจะได้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ของพระ แล้วต่อไปอนาคต ท่านจะได้เป็นหลักของทางโลกด้วย

ที่นี้เป็นหลักทางโลกด้วย เวลาเป็นหลักของทางพระ ท่านอยู่ในกรอบหมด แล้วพระกลัวมาก กลัวมากเพราะอะไร เพราะว่าท่านก็ถูกจุด ถูกจุด หมายความว่า เราคิดอะไร เราพูดอะไร เราทำอะไร เราปฏิบัติอะไรถูกหรือผิด กลัวมาก เพราะเราปฏิบัติ เราเอาหัวใจปฏิบัติ

ที่นี้ท่านปฏิบัติจนถึงที่สุดแล้ว ท่านถึงที่สุดหมายความว่าท่านก็ดูแลพระมาตลอด ที่นี้พอเกิดวิกฤติของทางโลก ท่านก็ออกมาช่วยโลกด้วย มันเป็นเรื่องวาสนา วาสนาว่าท่านมีอำนาจวาสนาอย่างนั้น แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาท่านอยู่ของท่าน เพราะคำว่า “เปลี่ยนแปลง” ใจ ใจัวเขวเปลี่ยนแปลง ใจัวเขวอย่างไร ใจัวเขวทำสิ่งที่ดีขึ้น แต่ดีขึ้น มันดีขึ้นแบบโลก

เพราะท่านพูดเอง หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านบอกว่า การที่ท่านปฏิบัติถึงกับเสียดชีวิตมีอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือท่านปฏิบัติเสียดเพื่อฆ่ากิเลส กับอีกคราวหนึ่งนะ ท่านเสียดชีวิตเพื่อช่วยโลกเลยละ นี่มันเป็นการเสียดของท่านใจเสียดเพื่อกำลังกาย กำลังใจ ด้วยปฏิภาณ ด้วยไหวพริบ ด้วยการเป็นผู้นำ จะชักนำให้หมู่คณะหมู่สงฆ์ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบ แล้วเสียด เสียดเพื่อสังคม เพื่อชักนำ เพื่อให้โลกนี้พ้นจากการเป็นหนี

นี่การเปลี่ยนแปลงมองอย่างไร นี่พูดถึงถ้ามอณะ ถ้าเราบอกว่า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงมันเปลี่ยนแปลงไปในทางไหนละ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เปลี่ยนแปลงอย่างนี้ อันนี้เรื่องหนึ่งนะ นี่พูดถึงการเปลี่ยนแปลงเป็นประโยชน์กับโลก

แต่ถ้าพูดถึงเรื่องธรรม เรื่องธรรมนะ เรื่องธรรมคือว่า ถ้าพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมันก็ต้องอยู่ในหลักในเกณฑ์ ในหลักในเกณฑ์เพราะเคารพธรรมวินัย เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วจะใจัวเขวได้ไหม

ไม่ได้เลย ไม่ได้เลยเพราะอะไร เพราะมันไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง เป็นไปไม่ได้ที่ว่าจะออกนอกกลุ่มนอกทาง มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ที่ไหน มันเป็นไปไม่ได้ที่ความรู้สึกอันนั้น มันจะคิดให้ออกนอกกลุ่มนอกทาง มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นอัตโนมัติไง มันรู้เท่าหมดทุกอย่างไง มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก

ถ้าพูดถึงว่าในทางธรรมนะ ท่านคงที่ตายตัวอยู่อย่างนั้น ถึงว่าเป็นปาปมุต ปาปมุตคือไม่มีอาบัติ ไม่มีเวรมีกรรมใดๆ ทั้งสิ้น มันไม่มีเวรไม่มีกรรมใดๆ เพราะมันไม่มีการทำกรรม มันไม่มีเวรไม่มีกรรม มันไม่มีการทำกรรมแล้วมันจะมีกรรมได้อย่างไรละ เพราะมันไม่มีเวรมีกรรม ไม่มีการทำกรรม มันจบสิ้นไปแล้ว มันจบสิ้นไปแล้ว

ที่นี้จบสิ้นไปแล้ว แล้วสิ่งที่เหลืออยู่ ชีวิตอยู่เนี่ยมันมีการกระทำอยู่ มันก็ต้องมีผลไง ถ้ามีผลมันก็เป็นสุภาทิเสสนิพพาน เศษ เศษทิ้งๆ เศษทิ้ง เศษทิ้งก็เหมือนกับที่เราสละของทิ้งไปแล้ว ของทิ้งนั้นมันก็ไม่มีผลกับเรา นี่เศษทิ้ง เศษทิ้งมันก็เศษทิ้ง เพราะมันพ้นจากกิเลสไปแล้ว มันจะเปลี่ยนแปลงอะไร เพราะมันเป็นเศษทิ้ง มันไม่ใช่สมบัติของเรา

สมบัติของเรามันอยู่กับเรามันถึงเป็นสมบัติของเราใช่ไหม ของเราทิ้งไปแล้วมันจะเป็นสมบัติอะไรของเราละ มันก็เหลือทิ้ง นั่นนะ สุภาทิเสสนิพพาน เศษส่วนที่เหลืออยู่ เศษทิ้ง แต่พอดับขันธบัพ จบเลย อนุภาทิเสสนิพพาน จบแล้ว ไม่มี มารหาไม่ได้ มารเจอไม่ได้

แต่เวลาพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย โจรตามไปทูป ทูปเศษนั้นนะ ทูป เศษทิ้ง เศษที่เหลืออยู่ พระโมคคัลลานะยังโดนโจรไปทูปจนสลบจนร่วงแหลกหมด นี่เศษทิ้ง โดนทูป แต่ถ้าลองอนุภาทิเสสนิพพาน ไม่มีเศษทิ้ง ไม่มีอะไรแล้ว หาไม่เจอ

ฉะนั้น ถ้าเป็นธรรมนะ เรื่องที่บอกว่า “ถ้าปฏิบัติจะไขว้เขวจากเดิมไปได้ไหม” ไม่ได้ ไม่ได้ ไม่มี แต่ถ้าไขว้เขว ไขว้เขวก็เป็นความเชื่อของสังคม มันไม่เป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริง เพราะอะไร เพราะหลงตาท่านพูด ท่านพูดถึงว่าถ้าพระองค์ไหนท่านได้คฤแล้ว ได้สัมผัสแล้ว ใครจะมาโจทหาบติอย่างไร ท่านบอกท่านไม่ฟังเลย พระองค์ได้ก็แล้วแต่ที่ท่านได้คฤแล้ว คือว่ามันเป็นความจริงแล้ว มันไม่มีเปลี่ยนแปลง มันเป็นเศษทิ้งแล้ว ใครจะมากล่าวโทษใจทอย่างใด ท่านไม่สนใจเลย ท่านไม่สนใจ เพราะอันนั้นมันเป็นเรื่องทางโลก ท่านไม่สนใจ

ฉะนั้น สิ่งกับทางโลกนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เราพูด นี้พูดถึงเวลามุมมองของครูบาอาจารย์ด้วยกัน ท่านมองเข้าใจทั้งทางโลกและธรรม แต่ถ้าเป็นทางโลก ทางโลกเรามองได้แค่โลก เรา มองธรรมไม่เป็น แล้วสิ่งที่ว่าถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านมองทางธรรม ท่านจะวัดตรงนั้นก่อน ถ้า มันมีวิหารธรรม มีคุณธรรมในใจ จบ เรื่องข้างนอกนี้เป็นเรื่องปลายเหตุ

แต่ที่นี้สังคมในปัจจุบันนี้ ถ้าไม่มีความน่าเชื่อถือ พวกเราก็ไม่มั่นคงในศาสนา แต่เพราะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนน่าเชื่อถือ พอน่าเชื่อถือขึ้นมา ๑๘ มงกุฏ ใ้พวกตกทองมันก็จะเข้ามาแอบอิง ใ้พวกตกทองมัน หน้าด้าน มันหน้าด้านไง เพราะมันทำอะไรไปมันไม่ละอายแก่ใจเลยหรือ เพราะอะไร

เพราะความลับไม่มีในโลก เอ็งเป็นคนตกทอง เอ็งวางแผนมา เอ็งก็ต้องรู้แล้ว คนตกทองมันต้องวางแผนใหม่ ต้องตั้งทีมงานมาใหม่ เอ็งจะทำอะไรรู้ทั้งนั้นแหละ ความลับไม่มีในโลกไง

ถ้ากรณีอย่างนี้มันก็ที่ว่ามันเปลี่ยนแปลง มันเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เราเห็นมันไม่ใช่ความจริง เพราะเขาวางแผนมา เขาสร้างภาพมา เรื่องสร้างภาพ สร้างภาพ เห็นใหม่ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เหมือนข้ามพ้นแล้ว มีคนเคารพทั่วไป นี่ไง เขาสร้างภาพให้คนเคารพ

ก็คำว่า “สร้างภาพ” ของสร้างมันไม่มีอยู่จริง เดียวมันก็กลับไปเป็นของเดิม มันเปลี่ยนแปลงใหม่ ไม่ได้เปลี่ยนแปลง เพราะมันไม่มีอยู่ตั้งแต่ทีแรก มันไม่ได้เปลี่ยนแปลง มันไม่มีตั้งแต่ต้น ต้นมันก็ไม่มีอยู่แล้ว แต่มันสร้างภาพกันขึ้นมาเอง เพราะอะไร เพราะมันมีแบบอย่างให้สร้าง เวลาพูดอะไรก็พุทธพจน์ๆ อ่างแบบอย่างอันนั้นนะ แล้วก็อ่างแบบอย่าง

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราณะ องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัย ศาสดา เทิดไสลศรีษะไว้ มันเป็นคุณสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคุณสมบัติของครูบาอาจารย์เรา เราต้องเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ใช้มรรคใช้ผล ปฏิบัติของเราให้มันเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา นี่! เอาตรงนี้ เอาตรงนี้ต่างหากละ

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เอาความรู้ความจริงขึ้นมาจากใจนี้ ถ้าใจนี้เป็นความจริงขึ้นมา นี่ นี่ปัจจุัตตัง สันติภูมิจิโก นี่สมบัติของเรา เนี่ย! แล้วมันจะเปลี่ยนแปลงใหม่ ถ้าเราดูเราเห็นอย่างนี้มันจะเปลี่ยนแปลงใหม่ นี่พระปฏิบัติปฏิบัติอย่างนี้

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เวลาท่านสนทนาธรรม ท่านสนทนาตรงนี้ว่า หลวงตาท่านพูดบ่อย **ไม่รู้ไม่เห็น พูดไม่ได้ ไม่มีอยู่จริง พูดไม่ได้** แต่ไม่มีอยู่จริง พูดไม่ได้ ที่เขาพูดกันอยู่นั้นคืออะไร ก็จำมาไง ก็ความจำทั้งนั้น สร้างภาพทั้งนั้น เพราะมันไม่จริง แต่ถ้ามัน

แต่ถ้าเราศรัทธาแล้วกิเลสบังตา เราตกไปอยู่ในแก๊งตกทอง เราต้องไปร่วมมือกับเขา เดี่ยวก็โดนจับ เดี่ยวก็เข้าคุก ให้อพวกตกทอง แต่ถ้ามันเป็นเรื่องของธรรมะมันก็คือเรื่องของกิเลสไง ถ้ามันตกทอง มันมีเวรมีกรรม มันก็ตกนรกอเวจี มันถึงเวลาแล้วมันก็ทุกข์ มันก็ยาก

เราปัจจุบันนี้ เราทุกข์เรายากก่อน อดๆ อยากๆ ทำอะไรก็ทุกข์ยาก แต่แต่อนาคตเรา สดใสนะ อนาคตเราสดใส เราทำอะไรไปข้างหน้าเพราะมันไม่มีเวรมีกรรม เราทำด้วยความ สะอาดบริสุทธิ์ เราจะมีที่พึ่งอาศัย ถ้าเห็นสิ่งใดเป็นธรรมสังเวช อย่าให้หัวใจไปกับเขา ถ้าไม่ไป กับเขา นี่พูดถึงว่าสิ่งที่เปลี่ยนแปลงที่คำถามถามมาอย่างนั้น แต่เรามีใจของเรา เรายังรักษาใจของ เรา

เพราะเราเป็นชาวพุทธ ให้ศรัทธาในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธคือองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคือสังคหธรรม พระสงฆ์คือพระอริยสงฆ์ ที่นี้พระอริยสงฆ์ก็ นี่ไง เขาทำอย่างนี้ไง แล้วเขาเปลี่ยนแปลงได้ใหม่ละ

ถ้าพระสงฆ์จริงไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีหรอก เพราะว่ามันไม่มีสิ่งใดมีค่าเท่าอย่างนั้น ของที่มีคุณค่า ของที่เราหาอยู่ แล้วมันเจอแล้วมันจะไปทิ้งของที่มีค่าลงมาเสพเรื่องโลกๆ นี่ได้ อยากรู้ มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก มันเป็นไปได้

แต่ถ้ามันเป็นไปอย่างนั้น นั่นแหละของเก๊ นั่นแหละของที่เราเข้าใจผิด ฉะนั้น เราวางไว้ อย่างนั้น เราอย่าไปยุ่งกับเขา เอวัง